

„Guvernare și democrație în Moldova” este un e-jurnal bilunar realizat de Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, care ia în discuție calitatea guvernării și reflectă evoluția proceselor politice și democratice în Republica Moldova. Publicația apare cu sprijinul financiar din partea Ministerului Afacerilor Externe al Regatului Unit al Țărilor de Jos, în cadrul proiectului “Promovarea Bunei Guvernări prin Monitorizare”. Opiniile exprimate în articolele publicate nu reprezintă, în mod necesar, și punctul de vedere al finanțatorului. Responsabilitatea pentru veridicitatea celor afirmate aparține exclusiv autorilor articolelor.

CUPRINS

I. ACTIVITATEA INSTITUȚIILOR PUBLICE.....	3
PARLAMENT	3
1. Evenimente de importanță sporită	3
<i>Audieri parlamentare privind elucidarea evenimentelor de după 5 aprilie 2009.....</i>	<i>3</i>
2. Demisii	3
3. Acte legislative	3
4. Control parlamentar. Audieri	4
<i>Raportul cu privire la activitatea CCA .....</i>	<i>4</i>
GUVERN.....	5
1. Evenimente de importanță deosebită	5
<i>Demisia Ministrului Justiției .....</i>	<i>5</i>
<i>Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a compensației sociale unice .....</i>	<i>5</i>
2. Numiri.....	5
3. Demisii	6
4. Hotărâri	6
5. Dispoziții.....	6
6. Ședințe. Declarații	7
<i>Asigurarea securității și ordinii publice .....</i>	<i>7</i>
<i>Vizită la Ministerul Educației .....</i>	<i>7</i>
<i>Întâlnire cu participanții la evenimentele din 7 aprilie 2009 .....</i>	<i>7</i>
<i>Guvernul nu va da curs solicitărilor protestatarilor .....</i>	<i>7</i>
PREȘEDINȚIE	9
1. Evenimente de importanță sporită	9
<i>Noua componență a CSS .....</i>	<i>9</i>
2. Decrete	9
3. Ședințe.....	9
<i>Consiliul Suprem de Securitate în prima ședință .....</i>	<i>9</i>
II. POLITICI ECONOMICE.....	10
1. Prețurile și inflația.....	10
2. Comerțul extern	10
3. Salarii și venituri	11
III. TRANSNISTRIA	12
<i>Runda a doua de consultări în format “5+2” .....</i>	<i>12</i>
<i>Smirnov l-a invitat pe Filat.....</i>	<i>12</i>
<i>Ambasadorul ucrainean a reiterat poziția țării sale în privința reglementării transnistrene</i>	<i>13</i>
IV. RELAȚII EXTERNE.....	14
1. Integritate europeană	14
<i>Reuniunea Troicii COEST Uniunea Europeană-Republica Moldova .....</i>	<i>14</i>

<i>A șasea rundă de negocieri pe marginea Acordului de Asociere Uniunea Europeană - Republica Moldova</i>	14
<i>Strategia UE pentru regiunea Dunării aprobată de Consiliul Uniunii Europene</i>	14
2. Cooperarea bilaterală	15
<i>Republica Moldova-România</i>	15
<i>Republica Moldova-Ucraina</i>	15
<i>Republica Moldova-Rusia</i>	15
<i>Republica Moldova-Franța</i>	15
V. COMENTARII	17
SCUMPIREA RESURSELOR ENERGETICE – UN FENOMEN GLOBAL	17

La această ediție au contribuit: *Igor Boțan, Corneliu Gurin, Elena Prohnițchi, Iurie Gotișan*

I. ACTIVITATEA INSTITUȚIILOR PUBLICE

PARLAMENT

1. Evenimente de importanță sporită

Audieri parlamentare privind elucidarea evenimentelor de după 5 aprilie 2009

Deputații au organizat audieri privind executarea Hotărârii Parlamentului asupra raportului Comisiei de anchetă pentru elucidarea cauzelor și consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie 2009, în cadrul cărora au prezentat informații Ministerul Afacerilor interne, Serviciul de Informații și Securitate, Procuratura Generală, Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii. De notat, că prin Hotărârea din 8 iulie 2010 asupra raportului Comisiei de anchetă, Parlamentul cerea, între altele:

- verificarea sesizărilor privind fraudarea alegerilor din 5 aprilie 2009 și prezentarea unui raport public privind cauzele penale pornite în urma verificării acțiunilor de fraudare a rezultatelor alegerilor parlamentare;
- verificarea caracterului veridic al informației Serviciului de Informații și Securitate privind distrugerea documentelor și a probelor legate de evenimentele din aprilie 2009 și inițierea investigațiilor necesare pentru identificarea persoanelor responsabile și tragerea lor la răspundere;
- verificarea legalității transferării persoanelor sancționate contravențional în izolatoarele de detenție preventivă ale comisariatelor raionale de poliție;
- verificarea dacă acțiunile de după 5 aprilie 2009 ale lui Vladimir Voronin, Președintele Republicii Moldova, cad sub incidența Codului penal;
- să fie întreprinse toate acțiunile necesare pentru identificarea provocatorilor care au participat activ la distrugerea clădirii Parlamentului și a clădirii Președinției, precum și a persoanelor care au cauzat leziuni corporale polițiștilor ș.a.

Aceeași hotărâre stabilea că în termen de 30 de zile de la adoptarea hotărârii (pînă la 8 august 2010), instituțiile abilitate (Procuratura Generală, MAI, SIS) urmau să prezinte în plenul Parlamentului un raport amplu despre rezultatele investigării evenimentelor din aprilie 2009, însă termenul stabilit de legiuitor nu a fost respectat.

Notă ADEPT: Din informațiile prezentate în cadrul ședinței plene și dezbaterile desfășurate nu au putut fi constatate evoluții clare în privința aspectelor sus-numite și a altor chestiuni ce urmau să fie soluționate în termene restrînse, instituțiile abilitate invocînd continuarea anchetei sau imposibilitatea constatării faptelor. Deși rezultatele audierilor erau previzibile, mai mulți deputați, mass-media și comentatori politici s-au declarat dezamăgiți de rapoartele prezentate și acțiunile întreprinse întru elucidarea evenimentelor de după alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009.

2. Demisii

Parlamentul a luat act de demisia deputatului PLDM Victor Bodiș, care a decis să rămînă în funcția de secretar general al Guvernului și a declarat mandatul vacant. Comisia Electorală Centrală urmează să înainteze Curții Constituționale solicitarea de validare a candidatului supleant de pe lista PLDM.

3. Acte legislative

Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative (privind taxele de stat și pentru servicii notariale). Legea adoptată vizează reducerea taxei de stat pentru eliberarea certificatelor de succesiune și reducerea plăților pentru serviciile notariale la efectuarea acțiunilor succesoriale de drept. Conform modificărilor, va exista doar o singură taxă de stat pentru eliberarea certificatelor de succesiune, inclusiv a pămîntului.

Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative (din domeniul securității naționale). Prin documentul adoptat se asigură armonizarea cadrului juridic în domeniul securității naționale cu prevederile legislației în vigoare, în legătură cu demilitarizarea Serviciului de Informații și Securitate (conform Legii privind statutul ofițerului de informații și securitate).

Hotărîrea pentru formarea unei comisii de anchetă. Comisia urmează să stabilească circumstanțele în care bugetul de stat a fost prejudiciat cu peste 5 milioane de lei în vara anului 2010, cînd a fost promovată o lege ce reducea taxa de autorizare a cazinourilor. Proiectul inițial prezentat de Guvern nu conținea facilitățile respective, însă acestea au fost introduse la dezbaterile legii în lectura a doua, deși amendamentul nu a fost aprobat de comisia parlamentară și Guvern. Conform textului publicat al legii, taxa pentru deținerea a 6 mese de cazinou a fost micșorată pînă la 180 de mii de lei. Ulterior, Guvernul a contestat legea la Curtea Constituțională și aceasta a constatat încălcarea Legii Supreme la adoptarea modificărilor respective. În componența Comisiei speciale au fost incluși deputații:

- Zinaida Chistruga;
- Oleg Reidman;
- Anatolie Zagorodnîi;
- Artur Reșetnicov;
- Tudor Deliu (PLDM)
- Iurie Apostolachi (PLDM)
- Simion Furdui (PLDM);
- Raisa Apolschi (PDM)
- Valeriu Munteanu (PL).

În termen de 30 de zile, Comisia urmează să prezinte un raport în fața Parlamentului.

4. Control parlamentar. Audieri

Raportul cu privire la activitatea CCA

Deputații au audiat Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului în anul 2010 și au adoptat pe marginea acestuia o hotărîre de aprobare, stabilind anumite sarcini de urmat. Activitatea membrilor CCA a fost criticată sub diferite aspecte, însă careva sancțiuni nu au fost aplicate, Parlamentul urmînd să desemneze cîțiva noi membri ai CCA și să monitorizeze activitatea acestei instituții în continuare.

GUVERN

1. Evenimente de importanță deosebită

Demisia Ministrului Justiției

Prin hotărâre de Guvern, Alexandru Tănase este numit prin transfer în funcția de judecător la Curtea Constituțională, pe un termen de 6 ani. Decizia a fost anunțată subit și a luat prin surprindere membrii Guvernului, dar și opinia publică, deoarece Ministrul Justiției era considerat unul din politicienii de perspectivă ai Partidului Liberal Democrat din Moldova (PLDM) și era în plin proces de elaborare și promovare a reformelor în justiție și domeniile conexe. Premierul Filat nu a comentat detaliat situația, limitându-se la afirmația că decizia aparține exclusiv lui Tănase. Inițial, nici Alexandru Tănase nu a făcut prea multe declarații, confirmând că a dorit singur să plece la Curtea Constituțională. Ulterior, Tănase a dat mai multe interviuri și declarații, prin care a lăsat să se înțeleagă că nu este satisfăcut de modul în care merg lucrurile în PLDM, de piedici care ar fi apărut în promovarea unor reforme și devierea de la anumite valori pentru care a subscris anterior, la formarea PLDM.

Notă ADEPT: La 14 aprilie 2011 Alexandru Tănase a depus jurământul de judecător al Curții Constituționale, însă remanierea guvernamentală nu a fost efectuată și o altă persoană nu a fost numită în funcția de ministru al Justiției, deși Primul-ministru anunțase anterior că va decide în termen restrâns asupra candidaturii respective.

Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a compensației sociale unice

Documentul este adoptat în scopul executării prevederilor Legii privind compensațiile sociale unice și prevede acordarea compensației sociale unice în cuantum de 390 lei, persoanelor:

- care au beneficiat de pensii stabilite conform legislației naționale sau de alocații sociale stabilite conform Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, mărimea cărora este de pînă la 900 de lei, pentru cel puțin o lună din perioada ianuarie-martie 2011;
- cărora dreptul la pensii conform legislației naționale sau la alocații sociale conform Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni li s-a stabilit după data de 31 martie 2011, mărimea cărora este pînă la 900 de lei pentru cel puțin o lună din perioada ianuarie-martie 2011.

Compensația socială unică nu se va acorda persoanelor care dețin cetățenia Republicii Moldova, însă nu domiciliază pe teritoriul ei și celor care se află la întreținerea statului. Potrivit calculelor preliminare, de compensație unică vor beneficia peste 540 mii persoane, în acest scop fiind alocate circa 258 milioane de lei.

2. Numiri

Au fost reconfirmați/numiți în funcții mai mulți demnitari:

- viceministrul Sănătății, Gheorghe Țurcanu;
- viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Andrei Popov;
- viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Veaceslav Guțuțui;
- viceministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Valeriu Ciubuc;
- viceministrul Mediului, Lazăr Chirică;
- viceministrul Educației, Tatiana Potîng;
- viceministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ana Vasilache;
- viceministrul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Mihaela Iacob;
- Roman Revenco este numit director general al Serviciului Grăniceri;
- Tudor Golub este numit șef al Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, reprezentant al Guvernului în teritoriu;

- Leonid Bujor este numit consilier principal de stat al Prim-ministrului pentru educație și sport;
- Constanța Popescu-Mereacre este numită consilier principal de stat al Prim-ministrului.

3. Demisii

- Maria Cojocaru-Toma este eliberată din funcția de director al Agenției Medicamentului;
- Andrei Iacovlev este eliberat din funcția de director adjunct al Agenției Relații Funciare și Cadastru;
- din funcția de reprezentant al Guvernului în teritoriu au fost eliberați Alim Afonin, Ion Asalciuc și Octavian Mahu.

4. Hotărîri

Hotărîrea cu privire la crearea Consiliului Comun de Parteneriat. Consiliul este creat în scopul creșterii eficienței, eficacității și durabilității asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare. Conform textului, Consiliul reprezintă un forum pentru dialog la nivel înalt, care are misiunea de îmbunătățire continuă a procesului de eficientizare a asistenței externe acordate Republicii Moldova și care asigură:

- responsabilizarea mutuală pentru eficientizarea asistenței externe prin realizarea schimbului de opinii asupra implementării priorităților naționale de dezvoltare;
- armonizarea asistenței externe acordate prin intermediul programelor, proiectelor și suportului bugetar, în scopul creșterii eficienței și eficacității asistenței externe;
- evaluarea progreselor atinse în realizarea prevederilor Planului de implementare a principiilor de parteneriat, semnat între Guvern și partenerii externi de dezvoltare.

Hotărîrea pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Legea are scopul de a crea cadrul juridic necesar aplicării Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date. Noțiunea de date personale semnifică orice informație cu referire la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale. Acțiunea legii nu se va extinde asupra relațiilor apărute la:

- prelucrarea datelor cu caracter personal exclusiv pentru necesități personale și familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal;
- prelucrarea datelor cu caracter personal atribuite, în modul stabilit, la informații ce constituie secret de stat.

Hotărîri pentru aprobarea unor reglementări:

- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de Certificare;
- Regulamentul privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici.

5. Dispoziții

- Conducerii Agenției „Moldsilva” i s-a cerut să-și anuleze ordinul prin care 1300 de hectare de pădure din raionul Hîncești au fost trecute în proprietatea raionului Nisporeni, fără a fi consultate toate părțile implicate;

- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene urmează să prezinte informații detaliate despre implementarea de către fiecare minister în parte a Planului de Acțiuni "Republica Moldova - Uniunea Europeană";
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene vor verifica informația privind sistarea eliberării de către autoritățile belaruse a certificatelor pentru importul producției alcoolice din Republica Moldova.

6. Ședințe. Declarații

Asigurarea securității și ordinii publice

Prim-ministrul Vlad Filat a convocat conducătorii forțelor de ordine, cărora le-a solicitat informații privind investigarea crimelor grave înregistrate în ultima perioadă, precum și despre situația în ansamblu. Prim-ministrul a dispus mobilizarea maximă a tuturor structurilor responsabile pentru desfășurarea anchetei în cazurile înregistrate și a cerut implicarea activă în acest proces a instituțiilor abilitate cu funcții de urmărire penală și investigații, dar și a instituțiilor responsabile de combaterea crimelor organizate. De asemenea, Vlad Filat a solicitat desfășurarea unor măsuri de profilaxie și prevenire a infracțiunilor.

Vizită la Ministerul Educației

Premierul a convocat o ședință extinsă la Ministerul Educației, în cadrul căreia s-a discutat agenda de reforme, problemele existente și soluțiile ce se impun. Teme aparte au constituit elaborarea proiectului Codului educației și elaborarea unei Strategii pe termen lung în domeniul educației, a Conceptului de educație incluzivă. În cadrul ședinței s-a discutat și despre modul de organizare a examenelor de bacalaureat. S-a convenit instituirea a încă unei funcții de vice-ministru al Educației, care va avea în gestiune reformele în sector și implementarea obiectivului de e-educație.

Întâlnire cu participanții la evenimentele din 7 aprilie 2009

Primul-ministru a participat la întâlnirea cu colaboratorii forțelor de ordine, tinerii care au participat în evenimentele din 7 aprilie, miniștri și conducători ai instituțiilor statului, ice anchetează evenimentele. Vlad Filat a menționat că scopul întâlnirii constă în crearea unui cadru deschis pentru comunicare dintre participanții evenimentelor în cauză și reprezentanții instituțiilor statului, dar și pentru a fi prezentată informația despre acțiunile realizate de autoritățile administrației publice centrale în scopul elucidării evenimentelor. Raportorii au menționat că instituțiile de drept sînt în proces de reformare, iar evenimentele din aprilie 2009 și consecințele acestora sînt luate în calcul la elaborarea și promovarea politicilor de reformă. În cadrul întrevederii au luat cuvînt participanții care au avut de suferit în urma evenimentelor respective, precum și reprezentanți ai poliției, societății civile. Prim-ministrul a menționat că este necesar de intensificat acțiunile de examinare a cazurilor care se referă la evenimentele din aprilie 2009, să fie întreprinse măsuri pentru ca cetățenii să nu mai fie victime ale abuzurilor și torturii.

Guvernul nu va da curs solicitărilor protestatarilor

Prim-ministrul Vlad Filat a declarat, cu referire la protestele proprietarilor de automobile cu numere de înmatriculare străine, că Guvernul va urmări ca legea să fie respectată și nu va accepta derogări neîntemeiate. Conform premierului, la momentul luării deciziei de a permite accesul pe teritoriul Republicii Moldova a automobilelor cu numere de înmatriculare străine și care au o vechime mai mare de 7 ani, fără achitarea garanției financiare la vamă, s-a urmărit scopul de a facilita accesul în țară a concetățenilor noștri care muncesc în străinătate, dar asemenea automobile urmau să se afle în țară o

perioadă anumită de timp, după care să o părăsească. Conform datelor oficiale, în Republica Moldova sînt 3864 automobile cu numere de înregistrare din Republica Bulgară și 2465 de unități de transport - din Republica Lituania, dintre care cca 650 de automobile au fost radiate din bazele de date a evidenței din țările respective. În acest context, au fost pornite 20 de cazuri penale pentru introducere ilicită pe teritoriul Republicii Moldova a unităților de transport, iar alte 23 de cazuri se află în examinare.

PREȘEDINȚIE

1. Evenimente de importanță sporită

Noua componență a CSS

Președintele interimar a semnat decretul privind constituirea Consiliului Suprem de Securitate (CSS) în noua sa componență, din care vor face parte Președintele țării (Președintele CSS), Primul-ministru, miniștri, președinți de comisii parlamentare, directorul Serviciului de Informații și Securitate, Procurorul General, Guvernatorul BNM, directorul CCCEC ș.a. Guvernul și autoritățile administrației publice vor prezenta Consiliului Suprem de Securitate informațiile necesare pentru desfășurarea activității și îi vor acorda asistență multilaterală.

2. Decrete

Din componența Colegiului militar al Ministerului Apărării au fost excluși Corneliu Fuior, Andrei Roșca și Vladimir Lupan. În locul acestora au fost incluși:

- Vladimir Ababii, șef al Direcției politică de apărare și planificare a apărării;
- Iurii Briceag, șef al Direcției inspecție generală – inspector general;
- Vitalie Grosu, director executiv al Centrului de Informare și Documentare privind NATO din Republica Moldova.

Prin decret prezidențial, domnul Andrei Onofrei este numit șef al Serviciului Consiliului Suprem de Securitate al Aparatului Președintelui Republicii Moldova.

3. Ședințe

Consiliul Suprem de Securitate în prima ședință

Președintele interimar a convocat la 6 aprilie prima ședință a noii componente a Consiliului, în cadrul căreia a fost examinată situația la capitolul crimelor deosebit de grave și excepțional de grave. Luând act de informațiile prezentate de ministrul afacerilor interne și Procurorul General, Consiliul Suprem de Securitate a recomandat Guvernului să evalueze nivelul pregătirii cadrelor și disciplinei executorii în organele afacerilor interne și rezultatele activității de combatere a criminalității. Guvernul urmează să:

- elaboreze programe de activitate a organelor afacerilor interne orientate spre asigurarea conlucrării eficiente cu societatea civilă în vederea diminuării nivelului criminalității;
- determine necesitatea elaborării și adoptării unor programe de stat în domeniul promovării valorilor morale în societate;
- asigure informarea adecvată a societății asupra situației criminogene din țară și a cauzelor acesteia;
- examineze posibilitatea constituirii unor consilii coordonatoare locale în domeniul combaterii criminalității, să urgenteze elaborarea și promovarea proiectelor de legi privind activitatea poliției și statutul polițistului, cu privire la carabinieri, cu privire la combaterea crimei organizate și Strategiei naționale în domeniu și altele.

II. POLITICI ECONOMICE

1. Prețurile și inflația

Pentru T1'2011 prețurile au crescut cu 3,3%...

Potrivit [datelor BNS](#) în martie indicele prețurilor de consum (IPC), față de februarie 2011, a constituit 100,8%, iar față de martie 2010 – 105,8 %. De la începutul anului (în luna martie a.c. față de decembrie 2010) prețurile au crescut cu 3,3%, astfel ca rata inflației pentru primele trei luni a depășit 3%. Creșterea prețurilor medii de consum în martie față de februarie a.c. a fost determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare – cu 0,7%, nealimentare – cu 0,3% și a tarifelor pentru prestarea serviciilor populației – cu 1,7%. În perioada de analiză creșteri semnificative de prețuri la produsele alimentare au fost înregistrate la: zahăr – cu peste 12%, legume proaspete – cu cca 2%, fructe proaspete – cu 1,5% (inclusiv: mere – cu 2,5%), pâine și ulei vegetal - cu peste 1%. Pentru cele nealimentare cele mai vizibile majorări de prețuri au fost la carburanți pentru autotransport – cu peste 4%, materiale pentru construcție – cu 2,5%. La serviciile prestate populației în luna referință a fost înregistrată o majorare a tarifelor la: serviciile de întreținere locativă – cu peste 3%, plata pentru întreținerea și educația copiilor la grădinițe – cu cca 3%, serviciile alimentației publice – cu cca 2%. Totodată, este de menționat că în luna de analiză au scăzut prețurile la ouă, carne de oaie și de porc, pește proaspăt și congelat. Această situație însă este pe seama postului de Paști, care aduce și prețuri mai mici pentru produsele din carne.

2. Comerțul extern

Ponderea exporturilor moldovenești către UE este de cca 52% din total...

Potrivit acelorași [date ale BNS](#) exporturile de mărfuri realizate în luna februarie 2011 s-au cifrat la 161,2 milioane USD, cu cca 20% mai mult față de luna precedentă și cu cca 50% - comparativ cu luna februarie 2010. În ianuarie-februarie 2011 exporturile au totalizat aproape 296 milioane USD, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2010 cu peste 56%. Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene (UE-27) au însumat 153,5 milioane USD (cu peste 54% mai mult față de ianuarie-februarie 2010), deținând o cotă de cca 52% în total exporturi (cca 53% în ianuarie-februarie 2010). Țările CSI au fost prezente în exporturile moldovenești cu o pondere de 33,6% (în ianuarie-februarie 2010 – 37,0%), ce corespunde unei valori de peste 99 milioane USD. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu cca 42%, comparativ cu ianuarie-februarie 2010.

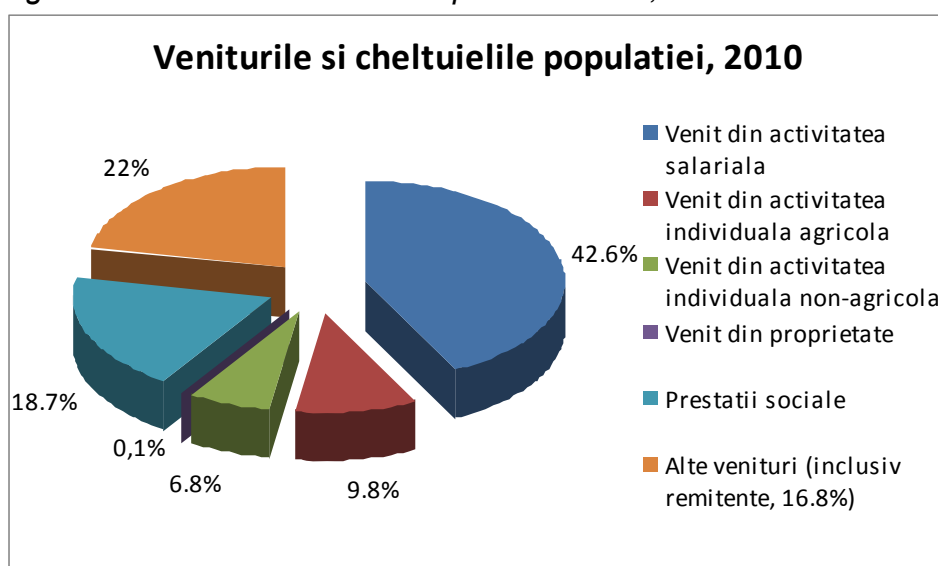
Importurile de mărfuri realizate în luna februarie 2011 au însumat cca 357 milioane USD, cu peste 25% mai mult față de luna anterioară și cu cca 42% - comparativ cu luna februarie 2010. În ianuarie-februarie 2011 importurile au totalizat aproape 642 milioane USD, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul precedent cu 42%. Importurile din **țările Uniunii Europene** (UE-27) s-au cifrat la cca 247 milioane USD (cu cca 46% mai mult decât în ianuarie-februarie 2010), deținând o pondere de peste 38% în total importuri (37,5% în ianuarie-februarie 2010). Importurile de mărfuri provenite din țările CSI au avut o valoare de peste 255 milioane USD (cu cca 39% mai mare decât în ianuarie-februarie 2010), care echivalează cu o cotă de cca 40% în total importuri (cca 41% în ianuarie-februarie 2010). Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-februarie 2011 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de 346 milioane USD, cu peste 84 milioane USD (+32%) mai mare față de cel înregistrat în ianuarie-februarie 2010.

3. Salarii și venituri

În anul 2010 veniturile populației au crescut cu doar 1,7% în termeni reali...

Datele statistice arată că în 2010 **veniturile disponibile** ale populației au constituit în medie pe o persoană pe lună de cca 1274 lei, fiind în creștere cu 9% față de anul precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicii prețurilor de consum) veniturile populației au înregistrat o creștere de doar 1,7%. Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit cu peste 42% din veniturile totale disponibile, contribuția acestora fiind în descreștere față de anul 2009 cu 2,7 p.p. Prestațiile sociale sunt a doua sursă de venit după importanță, care respectiv au contribuit la formarea veniturilor gospodăriilor în proporție de cca 19% sau cu 1,2 p.p. mai mult față de anul 2009. Veniturile obținute din activitatea individuală agricolă constituie cca 10% din total venituri disponibile (+1 p.p. față de 2009), iar cele din activitatea individuală non-agricolă – cu 6,8% (+0,3 p. p.). Transferurile bănești din afara țării (remitențele) rămân a fi o sursă importantă în formarea veniturilor populației, contribuția acestora fiind de aproape 17% din total venituri.

Figura 1 Structura veniturilor disponibile totale, în anul 2010

Cheltuielile medii lunare de consum ale populației în anul 2010 au constituit în medie pe o persoană lunar 1372 lei, fiind în creștere față de anul precedent cu cca 13%. În termeni reali (cu ajustarea la indicii prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 5% mai mult comparativ cu anul 2009. Cea mai mare parte a cheltuielilor tradițional rămîne a fi destinată necesarului de consum alimentar – cca 41% (nivelul anului precedent). Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat cca 18% din cheltuielile totale de consum, iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – aproape 11%. Celelalte cheltuieli au revenit pentru sănătate 6,4%, transport 5%, comunicații 4,6%, dotarea locuinței cca 4%, învățămînt 1,3% etc.

III. TRANSNISTRIA

Runda a doua de consultări în format „5+2”

În perioada 4-5 aprilie 2011, la Viena, a avut loc a doua runda de consultări, din acest an, în format „5+2” privind reglementarea conflictului transnistrean. Consultările s-au axat pe subiecte ce țin de perspectivele reluării negocierilor oficiale în formatul respectiv, precum și promovarea măsurilor de consolidarea a încrederii, asigurarea liberei circulații a cetățenilor și garanțiile în procesul de reglementare. Delegația moldovenească, condusă de vice-Premierul Eugen Carpov, a reiterat apelul privind relansarea necondiționată și neîntârziată a negocierilor politice oficiale în format „5+2”, însă subiectul în cauză urmează să fie discutat la reuniunea următoare, când se preconizează și adoptarea unei decizii în acest sens. În cadrul reuniunii de la Viena au fost examinate și modalitățile de intensificare a activității Grupurilor de lucru în vederea facilitării dialogului politic privind eventualul statut juridic special al regiunii transnistrene. De asemenea, a fost înaintată inițiativa extinderii activității grupurilor de lucru și asupra domeniului vamal, pentru a identifica soluțiilor în vederea facilitării comerțului extern al companiilor din regiunea transnistreană. Șeful delegației moldovene, Eugen Carpov, a atins la reuniune și tendințele îngrijorătoare din Zona de Securitate, cum ar fi consolidarea prezenței neautorizate a structurilor de forță transnistrene în zonă, precum și blocajul continuu în activitatea Comisiei Unificate de Control (CUC), sporirea numărului de incidente și a cazurilor de reținerii și arestări cetățenilor moldoveni, crearea obstacolelor în calea liberei circulații a persoanelor, mărfurilor și serviciilor. În acest context, delegația moldovenească a solicitat reprezentanților OSCE efectuarea unei analize independente a situației din Zona de Securitate prin prisma documentelor relevante și elaborarea unor recomandări și soluții. În acest context, delegația transnistreană a menționat că, dimpotrivă, Tiraspolul îndeplinește toate înțelegerile prevăzute de acordurile încheiate, inclusiv de căutare și reținere a persoanelor pe care organele de drept ale Moldovei le suspectează de comiterea infracțiunilor, în timp ce autoritățile moldovene se eschivează de la reciprocitate. În privința posibilității reluării negocierilor oficiale în format „5+2”, delegația transnistreană a reiterat poziția privind "necesitatea creării premiselor pentru ca prima întreprindere oficială să devină și ultima". De fapt, șeful diplomației transnistrene, Vladimir Yastrebceak, s-a ghidat în cadrul întreprinderii de la Viena de indicațiile exprese ale liderului de la Tiraspol, Igor Smirnov, care a insistat asupra unui set standard și constant de cerințe: necesității respectării egalității juridice *de facto* a părților conflictului; respectarea și implementarea înțelegerilor convenite anterior, etc. De asemenea, în ajunul întreprinderii de la Viena oficialii transnistreni au subliniat că Transnistria își vede viitorul exclusiv ca stat independent și suveran, membru cu drepturi egale a comunității internaționale. În astfel de condiții, la finele întreprinderii, participanții au convenit ca următoarea reuniune să aibă loc la Moscova în iunie 2011. Cu această ocazie, ambasadorul Republicii Moldova în Federația Rusă, Andrei Neguță, a oferit un interviu pentru postul de radio „Eho Moscvy”, confirmând că în luna iunie, la Moscova va avea loc o nouă întreprindere în format „5+2” în cadrul căreia va fi discutată problema transnistreană prin prisma stabilirii unui statut special largit pentru regiunea respectivă în componența Republicii Moldova, care ar corespunde atât dreptului internațional, cât și practicii internaționale moderne. Ambasadorul Neguță a făcut referiri la modelul insulelor Aland, subliniind că elita politică moldovenească ar fi de acord să-i ofere Transnistriei un statut care i-ar permite dreptul de a încheia acorduri economice internaționale, însă fără păstrarea unor atribute ca armata, politica externă și altele.

Smirnov l-a invitat pe Filat

În timpul consultărilor în format „5+2” de la Viena șeful diplomației transnistrene; Vladimir Yastrebceak, i-a transmis vicepremierului moldovean pentru reintegrare, Eugen Carpov, o

scrisoare din partea liderului de la Tiraspol, Igor Smirnov, prin care ultimul l-a invitat pe Prim-ministrul, Vlad Filat, "într-o vizită oficială", propunându-i să aleagă timpul și locul eventualei întrevederi. Scopul declarat al întâlnirii ar fi discutarea unui șir de "probleme de importanță deosebită în contextul procesului de normalizare a relațiilor dintre Republica Moldova și Republica Moldovenească Nistreană". Replica Premierului moldovean a urmat imediat – nu poate efectua vizite oficiale pe teritoriul propriei țări, la invitația cuiva. În același timp, Premierul Filat a reiterat că este pregătit pentru întâlniri de lucru în vederea soluționării problemelor existente, care pot apropia reglementarea transnistreană definitivă. Pe de altă parte, diplomația transnistreană a continuat să se plîngă oficialilor europeni, în special șefului Departamentului Europei Continentale al Ministerului de Externe al Franței, Philippe Lefort, și șefei secției pentru Rusia și Europa de Est din cadrul aceluiași minister, Florence Ferrari, despre acțiunile unilaterale ale părții moldovenești, care generează situații ce nu permit crearea condițiilor favorabile pentru un dialog egal și de respect reciproc". Din cele menționate, se poate concluziona că invitația lui Smirnov către Premierul Filat este o manevră electorală a acestuia din urmă.

Ambasadorul ucrainean a reiterat poziția țării sale în privința reglementării transnistrene

La 6 aprilie, în cadrul unei prelegeri, ținute la Universitatea din Tiraspol, ambasadorul Ucrainei în Republica Moldova, Serghei Pirojkov, a reiterat poziția țării sale privind reglementarea transnistreană. Potrivit ambasadorului ucrainean soluționarea poate fi atinsă doar la masa de negocieri, folosind tactica "pașilor mici" pentru a consolida încrederea reciprocă, de exemplu, prin activitatea grupurilor comune de lucru. Interesul Ucrainei pentru reglementarea transnistreană este dictat de faptul că Ucraina are frontieră comună cu regiunea transnistreană de aproximativ 450 km, iar o treime din populația regiunii sînt ucrainenii etnici. Abordările Ucrainei au motivat autoritățile moldovene să adopte în 2005 o lege specială privind principiile de soluționare a conflictului, însă adoptarea legii în cauză nu a fost consultată cu Ucraina, iar replica transnistreană a fost – referendumul din 17 septembrie 2006, care prevedea independența regiunii și asocierea acesteia cu Rusia. Potrivit ambasadorului ucrainean acesta este logica lipsei de dialog și comunicare. În aceste context, el a subliniat importanța ca toți participanții să accepte reluarea negocierilor oficiale în format "5+2", iar misiunea de pacificare existentă să fie transformată într-o operațiune civilă este posibilă".

IV. RELAȚII EXTERNE

1. Integrare europeană

Reuniunea Troicii COEST Uniunea Europeană-Republica Moldova

Pe 1 aprilie 2011 la Bruxelles s-a desfășurat reuniunea Troicii Grupului de lucru al Consiliului UE pentru Relații cu Europa de Est și Asia Centrală (COEST) UE-RM. Potrivit [comunicatului de presă](#) al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE), în cadrul reuniunii, delegația Moldovei, condusă de Natalia Gherman, Viceministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, a făcut o prezentare a acțiunilor întreprinse de guvernul RM în realizarea angajamentelor sale față de UE. Părțile au discutat pregătirile pentru reuniunea Consiliului de Cooperare RM-UE care se va desfășura pe 5 mai 2011. A fost abordat și subiectul lansării negocierilor asupra Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător și a necesității de identificare a unui calendar a negocierilor, precum și a necesității de coordonare a procesului de implementare a Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize. De asemenea, oficialii au discutat evoluțiile procesului de revizuire a Politicii Europene de Vecinătate, în contextul pregătirii Summit-ului Parteneriatului Estic, care va avea loc în toamna anului curent.

A șasea rundă de negocieri pe marginea Acordului de Asociere Uniunea Europeană - Republica Moldova

Cea de-a [șasea rundă de negocieri](#) pe marginea Acordului de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova s-a desfășurat la Chișinău, pe 11 aprilie 2011. Delegațiile au fost conduse de Natalia Gherman, Viceministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, negociator-șef al Acordului de Asociere și de Miroslav Lajčák, Director executiv pentru Europa și Asia Centrală în cadrul Serviciului European pentru Acțiune Externă, negociator-șef al UE. În urma negocierilor, au fost înregistrate progrese privind textul preambulului, obiectivelor și principiilor, dispozițiilor finale, generale și finale. Au fost închise provizoriu negocierile pe toate subiectele legate de Dialogul Politic și Reforme, Cooperare în domeniul politicii externe și de securitate și Relații inter-umane și au fost finalizate negocierile privind capitolul Stabilitatea Regională. În cazul capitolului Justiție, Libertate și Securitate, părțile au convenit asupra dispozițiilor „stat de drept”, „drepturile omului”, „protecția datelor cu caracter personal”, „lupta cu corupția” etc. Dispoziția privind circulația liberă a persoanelor este condiționată de evoluția dialogului UE-RM privind liberalizarea regimului de vize, varianta finală a dispoziției urmînd a fi inclusă în Acord după încheierea dialogului respectiv.

Totodată, au fost închise provizoriu 21 din cele 24 capitole ale compartimentului Cooperare Economică, Sectorială și Financiară. Părțile au semnat și un Raport de Progres privind negocierea Acordului de Asociere, care va fi prezentat în cadrul reuniunii Consiliului de Cooperare UE-RM din 5 mai 2011. Următoarea rundă de negocieri va avea loc în luna iunie 2011, la Bruxelles.

Strategia UE pentru regiunea Dunării aprobată de Consiliul Uniunii Europene

Pe 15 aprilie, Consiliul miniștrilor afacerilor externe a Uniunii Europene [a aprobat Strategia UE pentru regiunea Dunării](#). Strategia vizează 8 state membre ale UE și 6 state non-UE (Croatia, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Ucraina și Republica Moldova). Pregătirile pentru implementarea Strategiei se află în desfășurare. Sunt planificate circa 200 de acțiuni prioritate menite să amelioreze condițiile de mediu și să dezvolte potențialul economic al regiunii. Strategia nu prevede nici un fel de fonduri suplimentare, ci utilizarea fondurilor existente furnizate în cadrul politicii de coeziune a UE.

2. Cooperarea bilaterală

Republica Moldova-România

Pe 12 aprilie, ministrul culturii Republicii Moldova, Boris Focșa și ministrul culturii și patrimoniului cultural al României, Kelemen Hunor, au semnat un acord de colaborare între cele două ministerele. Acordul va asigura cadrul strategic și juridic pentru colaborarea dintre instituțiile culturale din cele două state, precum și pentru elaborarea proiectelor culturale comune.

Republica Moldova-Ucraina

Pe 7-8 aprilie, Andrei Popov, viceministrul moldovean al afacerilor externe și integrării europene s-a aflat într-o vizită la Kiev, unde a participat la reuniunea ordinară a Consiliului miniștrilor afacerilor externe ai statelor-membri CSI. La Kiev, viceministrul de externe moldovean a avut câteva întrevederi bilaterale cu oficiali ucraineni: viceministrul de externe ucrainean, Evghenii Mikitenko, vicepreședintele Comitetului Radei Supreme pentru relații externe, Leonid Kojara, Prim-vicepreședintele Comitetului Radei Supreme pentru securitatea națională și apărare, Serghei Grinevețkii. Potrivit comunicatului MAEIE, subiectul principal al discuțiilor bilaterale a fost perspectiva soluționării problemelor bilaterale, în special recunoașterea reciprocă a proprietăților și încheierea procesului de demarcare a frontierei moldo-ucrainene. Potrivit comunicatului ministerului ucrainean de externe, părțile au convenit și asupra unui algoritm al acțiunilor viitoare de soluționare a acestor probleme. Totuși, fiind mai mult decît seci, comunicatele ambelor ministere de externe nu dezvăluie alte detalii despre acțiunile ce urmează a fi întreprinse și nici perioada cînd acestea vor fi realizate. Putem doar presupune că din cauza caracterului puțin popular a acțiunii de transmitere a terenului din zona satului Palanca către Ucraina autoritățile de la Chișinău vor amîna soluționarea acestor probleme pentru perioada de după alegerile locale din 5 aprilie 2011, cînd vor fi mai puțin vulnerabili în fața opoziției politice.

Republica Moldova-Rusia

La o săptămînă de la vizita ministrului moldovean de externe, Iurie Leancă la Moscova și întrevederea pe care a avut-o cu omologul său rus, Serghei Lavrov, pe 5 aprilie, ambasadorul Republicii Moldovei în Rusia, Andrei Neaguță a fost [convocat](#) de către viceministrul rus de Externe, Grigori Karasin. Oficialii au discutat despre dezvoltarea în continuare a dialogului politic bilateral și în special realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova și Rusia în timpul întrevederii dintre miniștrii de externe a celor două state. Deși nici autoritățile moldovenești și nici cele ruse nu s-au expus pe marginea respectivelor angajamente, din declarațiile ministrului de externe rus, Serghei Lavrov, putem deduce că aceste angajamente se referă la acordarea unui statut special regiunii transnistrene în cadrul Republicii Moldova, transformarea misiunii de pacificare în una sub mandat internațional, extinderea actualului Tratat de bază dintre Republica Moldova și Federația Rusă care expiră în acest an.

Republica Moldova-Franța

În perioada 12-14 aprilie, prim-ministrul Vlad Filat a efectuat o vizită de lucru în Franța unde a avut întrevederi cu mai mulți oficiali francezi: Francois Fillon, Prim-ministrul Franței, Bernard Accoyer, Președintele Adunării Naționale a Republicii Franceze, Jean-François Copé, Secretar General al Uniunii Mișcării Populare (UMP), membrii Comisiei pentru afaceri externe a Adunării Naționale a Franței, Abdou Diouf, Secretarul General al Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF) etc. Premierul a fost însoțit și de un grup

de oameni de afaceri care au avut reuniuni cu companiile franceze în cadrul Asociației franceze a oamenilor de afaceri.

Franța este un stat care tradițional manifestă reticență față de eventualele extinderi ale Uniunii Europene. În ultimul timp, pe fundalul mișcărilor populare din statele Magrebului, la tradiționala reticență franceză s-au mai adăugat și declarațiile privind necesitatea schimbării accentelor în cadrul Politicii Europene de Vecinătate și redirecționării fondurilor UE de la Est la Sud. În această situație, vizita premierului a urmărit nu doar impulsivitatea dialogului politic și a cooperării comerciale cu Franța, dar și obținerea suportului Franței pentru procesul de integrare europeană a Moldovei.

În cadrul întrevederilor cu oficialii europeni, prim-ministrul moldovean [a accentuat că](#) actuala guvernare de la Chișinău își propune să propulseze Moldova la nivel de lider regional la capitolul reforme. Potrivit premierului, obiectivul Moldovei este să devină un exemplu și un lider regional în implementarea reformelor democratice, creșterea economică, respectarea drepturilor omului, iar apropierea Moldovei de UE reprezintă și o posibilitate de a extinde spațiul de valori europene spre est.

Prim-ministrul francez, Francois Fillon a precizat că apropierea Moldovei de UE trebuie să aibă loc într-un mod firesc, fără încercări de a trăgăna sau accelera acest proces. Aderarea Republicii Moldova la UE va depinde de mersul reformelor interne, dar și de menținerea stabilității politice. Oficialii francezi și-au expus sprijinul pentru soluționarea problemei transnistrene.

În timpul discuțiilor cu oficialii francezi a fost abordată și problema transnistreană. Prim-ministrul Vlad Filat a prezentat poziția Moldovei față de soluționarea problemei transnistrene, accentuând că „acum este un moment favorabil pentru soluționarea problemei transnistrene. Însă, procesul de reglementare a conflictului necesită un impuls politic puternic din exterior”.

V. COMENTARII

Scumpirea resurselor energetice – un fenomen global

Iurie Gotișan

În ultima perioadă am fost martori a mai multor valuri de scumpiri a carburanților. În primul rând, impactul imediat al scumpirii evident că este în buzunarele șoferilor. În al doilea rând, potențialele scumpiri ar putea fi urmate în lunile următoare de efectele pe care le vor resimți toate activitățile în care costul transportului are ponderi mari în costurile totale, precum și cele în care se folosesc produse petroliere ca materii prime, spre exemplu. S-ar putea ca transportatorii privați de persoane să insiste asupra majorării tarifelor pentru călători. Presupunem că creșterea prețurilor va fi însă mai mare în cazul transportului de mărfuri. Nu se exclude că mai multe produse, inclusiv alimentele să se scumpească, totuși s-ar putea să se facă și unele speculații în acest sens. Pe de altă parte o astfel de decizie, probabil, va fi luată de producători și comercianți doar în lunile următoare, dacă ar fi să urmărim logica transpunerii creșterii prețurilor pentru costurile de producere.

Mai mulți fermieri se plîng că din cauza scumpirii constante a motorinei rămîn pămînturile pîrloagă. Sigur că aici este o mare problemă, pe de o parte. Pe de altă parte, pămînturi lăsate, neprelucrate erau la fel de multe ca și pînă la recente scumpiri. Totuși, presupunem că numărul acestora va fi și mai mare. Probabil că fermierii vor suferi direct din cauza scumpirii benzinei și motorinei, deopotrivă cu transportatorii de mărfuri. Recentele „ajustări” ale prețului carburanților, operate de către stațiile PECO care au scumpit motorina și benzina, lucru care se traduce pentru transportatori în costuri mai ridicate. Motorina s-a scumpit cu cca 15% în ultima jumătate de an, ceea ce înseamnă o creștere a costurilor de aproximativ 6-8%, dacă luăm în considerare o pondere medie de 20-22% în totalul cheltuielilor. O parte din cheltuielile suplimentare vor fi asimilate de către operatori, dar o parte va fi suportată și de către beneficiari. Există și transportatori eficienți pentru care motorina reprezintă doar 12-15% din costuri. În cazul lor scumpirea ar putea ajunge la doar 2-3% din actualul tarif. Bineînțeles, există și transportatori ineficienți, în cazul lor motorina reprezentînd peste 30% din costurile de operare.

Respectiv, ar fi o logică directă dacă vom asista la niște majorări de prețuri pentru produse alimentare mai devreme sau mai tîrziu. Doar că o scumpire vizibilă ar putea să se vadă într-o lună, două, dacă ar fi să mergem după aceleași raționamente economice, adică după încheierea ciclurilor de producție care asimilează acum noile prețuri la carburanți. Pe de altă parte, este posibil ca producătorii să-și asume aceste costuri, datorită unei eventuale scăderi a vânzărilor, determinată de scumpirea produselor, cînd procesatorii ar putea mări prețul cu cca 5-7% a producției finale. Ca regulă generală, alimentele ar putea „prinde” și scumpirea ambalajelor din plastic, de exemplu. Lucrurile ar putea evolua și de faptul că creșterea prețului creează premise economice și psihologice necesare pentru creșterea prețurilor la produsele de prima necesitate (în particular alimente).

Scumpirea tarifelor pentru energia electrică este o altă problemă. De fapt, ANRE a aprobat noile tarife pentru consumatorii casnici. Aceste scumpiri par a fi firești în cazul în care furnizorii principali au crescut prețurile de livrare cu peste 10%. Din cîte se știe, Moldova importă peste 50% din energia electrică, în mare parte din Ucraina, ultima chiar deja anunțase majorări de tarife la energia electrică livrată Moldovei. Deocamdată, scumpirea energiei electrice nu va avea impact grav asupra populației, deoarece mai mult sau mai puțin corelează cu prețul de achiziție, care nu este unul exagerat.

Totodată, guvernul ar trebui să vină cu soluții pentru categorii de persoane nevoiașe, însă nu prin compensații, cum se face acum, fiindcă aceste ajutoare doar amână problema de la o majorare la alta a tarifelor și nu o rezolvă. Probabil diferențierea tarifelor pe categorii de persoane (dar și pe nivele de tensiune dacă vreți așa cum se procedează în unele state europene) ar fi una din soluții în acest sens. Totuși, autoritățile ar fi bine să găsească măsuri de a crește puterea de cumpărare a populației, de fapt aici este vorba în special despre angajații din sfera bugetară, majorarea veniturilor, salariilor. Aici planează credem o serie întreagă de reforme care sînt legate una de alta, reformarea sistemului de salarizare, a sistemului de pensii, etc. Anume la acest subiect trebuie să se gîndească foarte serios, deoarece tendințele sînt cunoscute: carburanții, energia electrică nu se vor ieftini, iar discrepanța destul de mare a puterii de cumpărare între anumite categorii de persoane în Moldova este destul de mare.

Scumpirea resurselor energetice este un fenomen global. În plus, pentru bugetul de stat, un preț mai mare al carburanților nu este neapărat o veste proastă, care la rîndul său va putea aduce încasări mai mari din accize, respectiv și venituri mai mari în visteria statului. De altfel, majorarea accizelor la produsele petroliere a contribuit la creșterea nominală a veniturilor din accize, cel puțin pînă acum. Și puțin probabil că guvernul va umbla la accize, adică la micșorarea acestora, după cum se vehiculează în ultima vreme. O soluție în acest sens spre exemplu ar fi reducerea accizelor pentru fermieri și producătorii agricoli, pentru anumite perioade ale anului, pentru lucrările de primăvară, semănat sau cele de toamnă, arat, cînd de fapt se utilizează cantități masive de combustibil.